

פרק ראשון - שמאי

1 דרך הנשים לראות דם מוזמן לזמן, ראייה זו מכונה 'וסת'. אם יש לה
2 זמן קבוע לראייתה נקראת 'אשה שיש לה וסת', ואם אין לה זמן קבוע
3 נקראת 'אשה שאין לה וסת'.

4 אשה הרואה דם, משעה שיצא הדם לבית החיצון, אף על פי שעדיין
5 לא יצא לגמרי מגופה, טמאה היא ואסורה לבעלה. מן התורה אינה
6 טמאה אלא אם כן הרגישה ביציאת הדם, וחכמים גזרו שאפילו אם
7 ראתה שלא בהרגשה טמאה, ואפילו אם רק מצאה כתם על בגדיה
8 גם כן טמאה מדבריהם.

9 ענין הנדה והזבה, וטהרתן: בפעם הראשונה שהאשה רואה דם, הרי
10 היא טמאה שבעה ימים, בין אם ראתה טיפת דם כחרדל בין אם
11 ראתה כל שבעת הימים, והיא טומאת הנדה. אם פסקה לראות ביום
12 השביעי קודם שקיעת החמה, טובלת בלילה של מוצאי שביעי
13 וטהורה. מיום שמיני ואילך, אחד עשר יום הסמוכים לימי נדתה
14 נקראים ימי זיבה, ודינה בהם, שאם ראתה בימים אלו יום אחד או
15 שני ימים, די לה בספירת יום אחד נקי וטובלת והיא טהורה ('שומרת
16 יום כנגד יום'), והיא הנקראת זבה קטנה. ואם ראתה במשך שלשה
17 ימים רצופים, זקוקה למנות שבעה ימים נקיים ואחר כך טובלת והיא
18 טהורה, והיא הנקראת זבה גדולה. ואם לא ראתה עד לאחר שעברו
19 אחד עשר יום מסוף ימי נדתה, חוזרת לימי נדתה, דהיינו שכשתראה
20 שוב דם, בין ראתה סמוך לימי זיבתה בין ראתה רחוק מימי זיבתה,
21 תטמא שבעה ימים כנדה, ואחר כך יש לה אחד עשר ימי זיבה, כפי
22 שנתבאר.

משנה

24 נתבאר שמיד כשיצא הדם מן המקור לבית החיצון אף קודם שיצא
25 מחוץ לגופה היא טמאה. מן התורה אשה שיצא דם מגופה אין
26 חוששים שמא קודם לכן כבר היה הדם בבית החיצון ולא יצא עד
27 עכשיו, ואינה מטמאה למפרע דברים שנגעה בהם. ונחלקו התנאים
28 במשנה זו אם גזרו חכמים שתהיה טמאה למפרע לענין תרומה
29 וקדשים שנגעה בהם, ומאימתי גזרו שתהיה נחשבת טמאה: 'שמאי
30 אומר, כל הנשים שראו דם דיינין שעתן - די לנו אם יטמאו תרומה
31 וטהרות שיגיעו בהן משעת ראייה ואילך, ואין חוששים שמא כמו
32 שעכשיו נמצא דם בבית החיצון, גם אם היתה בודקת קודם לכן היתה
33 מוצאת וכותלי בית הרחם העמידוהו.

34 הלל אומר, כל הנשים שראו דם מטמאות תרומה וטהרות מפקידה
35 לפקידה - מבדיקה לבדיקה, כגון אשה שבדקה עצמה באחד בשבת
36 ומצאה שהיא טהורה, וביום רביעי בדקה ומצאה שהיא טמאה,
37 חוששים שמא כבר נטמאה קודם לכן ומטמאה מספק את כל
38 הטהרות שנתעסקה בהן מהזמן שאחר הבדיקה באחד בשבת,
39 שחוששים שמא מיד אחר הבדיקה יצא הדם לבית החיצון וכותלי
40 בית הרחם העמידוהו שלא יצא לחוץ, ואפילו אם היתה הבדיקה
41 הקודמת ל'ימים הרבה - לפני ימים רבים, מטמאים מספק את כל
42 הטהרות שנתעסקה בהם כל הימים שבין שתי הבדיקות.

43 וחכמים אומרים, לא פדברי זה ולא פדברי זה - לא כדברי הלל
44 שהחמיר יותר מדיא ומטמא מהבדיקה הקודמת אף אם עברו ימים
45 רבים, שודאי אין הדם מתעכב בבית החיצון זמן רב כל כך, ולא
46 כדברי שמאי שמיקל יותר מדיא ואינו מטמא למפרע כלל, אלא,
47 מעת לעת ממעטת על יד מפקידה לפקידה, ומפקידה לפקידה
48 ממעטת על יד מעת לעת, כלומר, שני זמנים החכרו באשה לטמא
49 טהרות למפרע, 'מעת לעת', ומפקידה לפקידה, ויש להלך אחר הקל
50

51 שבשניהם, אם הזמן שבין בדיקה לבדיקה הוא יותר מ'מעט לעת',
52 שהוא עשרים וארבע שעות למפרע מוזמן הראייה, הדין הוא שימעת
53 לעת' ממעט את השיעור של 'מפקידה לפקידה', והולכים אחר 'מעת
54 לעת' ואינה מטמאה אלא טהרות שנגעה בהם מאתמול בשעה
55 הזאת, ואם הזמן של 'מעת לעת' הוא יותר מהזמן של מפקידה
56 לפקידה, כגון שבדקה עצמה בתוך מעת לעת ומצאה שהיא טהורה,
57 הדין הוא שימפקידה לפקידה' ממעט את השיעור של 'מעת לעת',
58 ואין מטמאים אלא טהרות שנגעה בהן מהזמן שאחר הבדיקה
59 שבדקה בתוך מעת לעת.

60 המשנה מביאה אופן שבו לא גזרו טומאה למפרע: **כל אשה שיש לה**
61 **וסת** - זמן קבוע לראייה דם, ובדקה בשעת הוסת ומצאה שהיא
62 טמאה, **דייה שעתה** - די לנו אם טמאה מאותה שעה ואילך, ואין
63 חוששים שמא קודם לכן כבר יצא הדם לבית החיצון, אלא ודאי
64 'אורח בזמנו בא'.

65 המשנה מבארת דין בענין 'פקידה': **והמשמשת פקידים**, כלומר, אשה
66 שבודקת עצמה בעד (סדין) קודם תשמיש ולאחריו, הרי בדיקה זו
67 נחשבת כפקידה, וממעטת על יד מעת לעת, שאם נמצאה טהורה
68 בבדיקה של תשמיש ואחר כך ראתה דם בתוך מעת לעת, אינה
69 טמאה למפרע אלא מהזמן שאחר התשמיש ולא מעת לעת מוזמן
70 הראייה, שהרי בשעת תשמיש בדקה ומצאה עצמה טהורה,
71 וממעטת על יד מפקידה לפקידה, שאם בדקה שחרית ומצאה
72 טהורה, ובצהרים שמשעה בעדים, ואחר כך בערבית בדקה וראתה
73 דם, אין מטמאים את הטהרות שנגעה בהן מבדיקת שחרית עד שעת
74 תשמיש, שהרי קודם תשמיש בדקה ומצאה טהורה ולא שייך לומר
75 שכבר היה דם קודם לתשמיש, אלא רק הטהרות שנגעה בהן משעת
76 תשמיש ואילך טמאות.

77 המשנה מבארת מהו 'דיה שעתה': **ביצד דייה שעתה** של האשה
78 שיש לה וסת, **היתה יושבת כמטה ועוסקה בטהרות, ופרשה מן**
79 **המטה וראתה דם, היא טמאה טומאת נדה, והן - המטה והטהרות**
80 **שעסקה בהן, בטהרות, שמשום שיש לה וסת קבוע אנו אומרים דיה**
81 **שעתה** ואינה מטמאה למפרע לא את הטהרות ולא את המטה.
82 המשנה מבארת עוד בענין טומאה למפרע: **אף על פי שאמריו**
83 **חכמים באשה שאין לה וסת שמטמאה למפרע מעת לעת, מכל**
84 **מקום אינה מונה שבעת ימי נדתה אלא משעה שראתה ולא קודם**
85 **לכן.**

גמרא

86 במשנה נחלקו שמאי והלל אם אשה שראתה דם דיה שעתה או
87 מטמאה למפרע. הגמרא מבררת באיזה סברא נחלקו. שואלת
88 הגמרא: **מאי טעמיה דשמאי** - מהו טעמו של שמאי הסובר שאשה
89 שראתה דם אינה מטמאה למפרע. משיבה הגמרא: **קקבר** - שמאי
90 סובר, **העמד את האשה על חוקתה**, שכן הוא הכלל בכל ספק
91 שמעמידים את הדבר על חוקתה הראשונה, **ואשה משעה שטובלת**
92 **לנדתה בחוקת מהורה היא עומדת**, ולכך יש לנו לומר שבזמן
93 שנתעסקה בטהרות קודם שהתברר לנו שראתה דם היתה טהורה.
94

95 שואלת הגמרא: **והלל** - מה טעמו של הלל הסובר שמטמאה למפרע
96 ואין מעמידים אותה על חוקתה. משיבה הגמרא: **לדעת הלל, כפי**
97 **אמריו** - מתי אנו אומרים 'העמד דבר על חוקתה', **היבא דלית ליה**
98 **ריעותא מנופיה** - כשאין לו חסרון מגופו, **אכל איתתא** - אשה

59 אחת, ורק עתה הורעה חוקתה בשעה שבא הדם לפנינו.
 60 דוחה הגמרא: וּמֵאֵי קוֹשְׁיָא - ומה הקושיא איך אפשר לומר שבא
 61 הדם מעט מעט, דְּלִמָּא הָנִים הָנִים תְּוִיתִיהּ - שמא על ידי שנתרבה
 62 הדם במקור ואינו יכול להחזיק את כולו יוצא ממנו מעט מעט, וכבר
 63 לפני כמה ימים התחיל לצאת הדם לבית החיצון, והורעה חוקתה
 64 כמו במקרה שנחסר מעט מעט
 65 מתרצת הגמרא: הָתָם - שם לגבי מקוה, אִיכָא תְּרִיעוּתָא - יש
 66 שתי סיבות לטמא את הכלים, האחת, העמוד טומאה על חוקתו,
 67 דהיינו חוקת טומאה של הכלים שנטבלו בו, והשנייה, שהמקוה
 68 עכשיו חסר לפניך, ולכן מטמאים את הטהרות בודאי, אבל הָתָם -
 69 כאן לגבי נדה, אִיכָא תְּרִיעוּתָא - יש רק סיבה אחת לטמא את
 70 הטהרות, שבאשה יש חיסרון שהרי יש דם לפניך והורעה חוקת
 71 טהרתה, אבל בטהרות שעסקה בהם אין ריעותא אחרת, ואם אתה
 72 מעמידם על חוקתם בחוקת טהרתם הם, ולכן לשמאי אינה טמאה
 73 למפרע כלל ולהלל טמאה למפרע רק מספק.
 74 הגמרא מקשה קושיא נוספת לשמאי הסובר שאשה הוראה דם דיה
 75 שעתה. מקשה הגמרא: וּמֵאֵי שְׁנָא - ומה שונה דין טומאת נדה
 76 למפרע מְחִבִּיתָ, דְּהִתְנָן (תוספתא תרומות פ"ד ה"ח), אדם שייחד חבית
 77 של יין להפריש ממנה תרומה על שאר החביות, וכיון שאי אפשר
 78 להפריש תרומה מחומץ על יין הִיָּה פּוֹדֵק אֶת הַחֲבִית, שהיה טועמה
 79 אם לא החמיצה, לְחִוִּית סַפְרִישׁ עֲלֶיהָ תְּרֻמָּה וְהוֹלֵךְ, כלומר להיות
 80 סומך על חבית זו להפריש ממנה תרומה על יין טבל שיש לו, וְאֶחָד
 81 כֶּדֶּ - ואחר זמן שהיה תורם מחבית זו בדקה שוב וּנְמַצָּא היין שבחבית
 82 חוּמְצִין, ואינו יודע מתי החמיץ, הדין הוא שְׂכַל שְׁלֹשָׁה יָמִים
 83 (הָרֵאשׁוֹנִים) וְדָאִי, מִכָּאֵן וְאֵילֵךְ סַפֵּק הוא אם היה יין או חומץ,
 84 וצריך להחמיר, שהתרומה שהפריש מחבית זו תרומה היא, אולם
 85 מחשש שמא חומץ היה עליו לחזור ולתרום את היין שתרם עליהם
 86 מחבית זו. הרי נתבאר בברייתא שחוששים למפרע ואין מעמידים את
 87 היין על חוקתו לומר שודאי לא החמיץ, קוֹשְׁיָא לְשִׁמְאֵי שאמר לגבי
 88 נדה שמעמידים אותה על חוקתה ואינה טמאה למפרע.
 89 מתרצת הגמרא: הָתָם - שם בחבית הטעם הוא מְשׁוּם דְּאִיכָא לְמִימְרָא
 90 - שאפשר לומר הַעֲמִיד מִכָּל עַל חוֹקְתָהּ - העמיד את היין ושתרם עליו
 91 מחבית זו בחוקתו הראשונה שהיה טבל, וְאִימְרָ - אמור שלא נִתְקַן
 92 מטבלו, אבל בנדה אין לטהרות שעסקה בהם חוקת טומאה.
 93 דוחה הגמרא: אֲדַרְבֵּהּ, בחבית יש לנו לומר הַעֲמִיד יֵין שבחבית על
 94 חוֹקְתָהּ הראשונה שהיה יין בשעה שדבק, וְאִימְרָ - ואמור שהיין לא
 95 הִתְחַמְצֵין, וחלה התרומה כדון.
 96 מתרצת הגמרא: הָרִי אתה רואה שהיין הִתְחַמְצֵין לְפָנֶיךָ, ואין לך לילך
 97 אחר חוקתו הראשונה שהיה יין טוב.
 98 מקשה הגמרא: הָכָא נָמִי - גם כאן לגבי נדה הָרִי עכשיו יש דָם לְפָנֶיךָ
 99 ולא נעמיד את האשה על חוקתה, ושוב קשה על שמאי. מתרצת
 100 הגמרא: לגבי נדה יש לומר הַשְׁתָּא הוּא דְּחוּתָא - רק עכשיו ראתה
 101 דם, ואפשר להעמידה על חוקת טהרתה.
 102 חזרת הגמרא ומקשה: הָתָם נָמִי - גם שם לגבי חבית נאמר הַשְׁתָּא
 103 הוּא דְּהִתְחַמְצֵין - רק עכשיו החמיץ, ונעמידנו על חוקתו ונאמר שעד
 104 עכשיו היה יין טוב, ומדוע אמרו שצריך לחזור ולהפריש תרומה.
 105 מתרצת הגמרא: הָכִי הַשְׁתָּא - וכי כך נראה בעיניך עתה, שיש לומר
 106 כן, הָתָם - שם בחבית, אִיכָא לְמִימְרָ - יש לומר שהיין הִתְחַמְצֵין וְאֶתָּא
 107 הַחֲמִיץ וְאֶתָּא - החמיץ ובא החמיץ ובא. כלומר שהחמיץ מעט מעט,
 108 וכיון שעכשיו נמצא חומץ גמור, והורעה חוקתו של היין לפני זמן רב
 109 ואין אנו יודעים מאימתי, אין להעמידו על חוקתו, אבל הָכָא - כאן
 110 לגבי נדה, מִי אִיכָא לְמִימְרָ - האם אפשר לומר שחוּתָא וְאֶתָּא חוּתָא
 111 וְאֶתָּא - רואה ובאה רואה ובאה, כלומר שהדם בא מעט מעט, הרי
 112 הדם נעקר מהמקור ויוצא בבת אחת, ואין לנו הכרח לומר שכבר יצא
 113 הדם מהמקור לפני זמן רב, ולכן יש לנו להעמידה על חוקתה ולומר
 114 שהיתה טהורה עד עכשיו.
 115 דוחה הגמרא: וּמֵאֵי קוֹשְׁיָא - ומה הקושיא איך אפשר לומר שבא
 116 הדם מעט מעט, דְּלִמָּא הָנִים הָנִים תְּוִיתִיהּ - שמא על ידי שנתרבה

1 בֵּינָן דְּמִנְפָּה קְתוּיָא - כיון שמגופה היא רואה, ומועדת וריגילה היא
 2 לראות דם, לֹא אִמְרִינָן אֲזַקְמָה אֲזַקְמָה - אין אומרים שנעמיד
 3 אותה על חוקתה שהיא טהורה.
 4 שמאי והלל, שניהם סוברים שאין האשה טמאה למפרע בודאי, אלא
 5 שלשמאי טהורה למפרע, ולהלל טמאה מספק. מקשה על כך
 6 הגמרא: וּמֵאֵי שְׁנָא - ומה שונה דין טומאת נדה למפרע מִמְקוֹהָ,
 7 דְּהִתְנָן במשנה (מקואות פ"ב מ"ב). מִקְוֵה כשר שְׁנַמְדָּד לאחר זמן
 8 וּנְמַצָּא חֶסֶר מארבעים סאה, ולא ידוע מאימתי נחסר, כָּל מְהֻרָּת
 9 שְׁנַעְשׂוּ עַל גְּבִי, כלומר כל הטהרות שנשתמשו בכלים שנטבלו
 10 במקוה זו לְמַפְרַע, בֵּין אם הספק הוא על מקוה העומד בְּרִשׁוֹת
 11 הָרִבִּים וְסַפֵּק טומאה ברשות הרבים טהור, וּבֵין אם הספק הוא על
 12 מקוה העומד בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד וְסַפֵּק טומאה ברשות היחיד טמא,
 13 הטהרות הללו מְטַמְּאוֹת, מפני שאין דנים אותו כספק טומאה אלא
 14 כודאי טמאה. מסיימת הגמרא את קושייתה: לְשִׁמְאֵי הסובר שאשה
 15 שראתה דם דיה שעתה מפני שמעמידים אותה בחוקת טהרה, קוֹשְׁיָא
 16 לְמַפְרַע - קשה מכך שבמקוה הטהרות טמאים למפרע, ואין מעמידים
 17 את המקוה על חוקתו שהיה כשר. וְלִהְלֵל הסובר שאשה שראתה דם
 18 טמאה למפרע ואין מעמידים אותה על חוקתה, קוֹשְׁיָא וְדָאִי - קשה
 19 מכך שבמקוה הטהרות טמאות למפרע בודאי, דְּאֵילֵינוּ לענין טומאת
 20 מַעַת לְעַת שְׂפָנֶיהָ סוּבַר הַלל שהיא ספק טמאה, ואם נגעה בתרומה
 21 תולין, כלומר, לֹא אֲזַכְּלִין אותה שמא טמאה היא ואסור לאכול
 22 תרומה טמאה, וְגַם לֹא שׁוֹרְפִין אותה, שמא טהורה היא ואסור
 23 לשורפה, וְאֵילֵינוּ הָכָא - כאן לגבי מקוה מטמאים כל הטהרות שנעשו
 24 על גביו למפרע מְטַמְּאוֹת וְדָאִי, ואם עשו תרומה בכלים שנטבלו
 25 במקוה שורפין אותה. והראיה שדנים אותה כטומאת ודאי, שהרי
 26 אפילו אם המקוה היה ברשות הרבים נתבאר בברייתא שטהרות
 27 שנעשו על גביו טמאות, ואם היו דנים כאן כספק טומאה, היו
 28 מטהרים אותו, שספק טומאה ברשות הרבים טהור, ומה ההבדל בין
 29 טומאת נדה למפרע שאינה אלא ספק, לטהרות שנעשו על גבי
 30 המקוה שטמאים בודאי.
 31 מתרצת הגמרא: הָתָם - שם במקוה מטמאים בודאי מְשׁוּם דְּאִיכָא
 32 לְמִימְרָ - שמספק יש לומר על הכלי שטבלו בו הַעֲמִיד את הכלי
 33 הַטְּמֵא עַל חוֹקְתָהּ שהיה טמא וְאִימְרָ - אמור שלא מִכָּל טבילה
 34 ראיה המטהרת אותו, שאפשר שבשעה שטבלוהו כבר היה המקוה
 35 חסר, וכיון שהיה לכלי חוקת טומאה דנים אותו כודאי טמא, אבל
 36 כאן בטומאת נדה למפרע אין לטהרות שעסקה בהם חוקת טומאה,
 37 ולכן אין מטמאים בודאי למפרע, אלא לשמאי מעמידים את האשה
 38 על חוקת טהרתה, ולהלל דנים אותה כספק טמאה.
 39 דוחה הגמרא: אֲדַרְבֵּהּ, יש לנו לומר להיפך, הַעֲמִיד מִקְוֵה עַל חוֹקְתָהּ
 40 הראשונה שהיה שלם, וְאִימְרָ - ואמור שלא חֶסֶר בשעה שטבלו בו
 41 את הכלי הטמא.
 42 מתרצת הגמרא: הָרִי המקוה עכשיו חֶסֶר לְפָנֶיךָ, והורעה חוקתו
 43 הראשונה.
 44 מקשה הגמרא: הָכָא נָמִי - גם כאן בנדה נאמר הָרִי עכשיו יש דָם
 45 לְפָנֶיךָ, והורעה חוקת טהרתה, ולמה מטהרים אותה למפרע.
 46 מתרצת הגמרא: לגבי נדה יש לומר דְּהַשְׁתָּא הוּא דְּחוּתָא - שרק
 47 עכשיו ראתה דם, ואפשר להעמידה על חוקת טהרתה.
 48 חזרת הגמרא ומקשה: הָכָא נָמִי - גם כאן לגבי מקוה נאמר דְּהַשְׁתָּא
 49 הוּא דְּחֶסֶר - שרק עכשיו נחסר המקוה, ויש לנו להעמיד את המקוה
 50 על חוקתו.
 51 מתרצת הגמרא: הָכִי הַשְׁתָּא - וכי כך נראה בעיניך עתה, שיש לומר
 52 כן, הָתָם - שם לגבי מקוה, אִיכָא לְמִימְרָ - יש לומר שהמקוה חֶסֶר
 53 וְאֶתָּא חֶסֶר וְאֶתָּא - חסר ובא חסר ובא, כלומר שנתחסר מעט מעט,
 54 שכן דרכו ליחסר מעט מעט, ועל כרחך שכבר לפני זמן מה נתמעט
 55 ממה שהיה בו מתחילה, הלכך אין להעמידו על חוקתו שהורעה
 56 הרבה קודם לכן, אבל הָכָא - כאן לגבי נדה, מִי אִיכָא לְמִימְרָ - האם
 57 אפשר לומר שחוּתָא וְאֶתָּא חוּתָא וְאֶתָּא - רואה ובאה רואה ובאה,
 58 כלומר שהדם בא מעט מעט, הרי הדם נעקר מהמקור ויוצא בבת

המשך ביאור למס' נידה ליום רביעי עמ' ב

20 מתרצת הגמרא: **אמר רב חנינא מסורא**, לעולם אין הדין שונה בין
21 מקוה לחבית, ו**מאן תנא** – מיהו התנא ששנה את הברייתא של
22 חבית, **רבי שמעון היא**, **הלגבי מקוה נמי ספקא משני ליה** – שאף
23 לגבי מקוה סובר שמחמירים רק בתורת ספק, ודין המקוה שזה לדין
24 החבית, **דתנן** (תוספתא מקואות פ"א ה"ז), **מקוה כשר שנמדד לאחר**
25 **זמן ונמצא חסר מארבעים סאה**, ולא ידוע מאימתי נחסר, **כל**
26 **הטהרות שנעשו על גביו למפרע**, בין אם הספק הוא על מקוה
27 העומד **ברשות הרבים** (שספק טומאה ברשות הרבים טהור), ובין אם
28 הספק הוא על מקוה העומד **ברשות היחיד** (שספק טומאה ברשות
29 היחיד טמא), הטהרות הללו **ממאות**, מפני שאין דנים אותו כספק
30 טומאה אלא כודאי טומאה, כמו ששינו במשנה שהובאה לעיל. **רבי**
31 **שמעון אומר**, אין המקוה פסול למפרע בתורת ודאי אלא בתורת
32 ספק, ולכן אם המקוה **ברשות הרבים**, הטהרות שנעשו על גביו
33 **טהורות**, כדין ספק טומאה ברשות הרבים שהוא טהור, ואם המקוה
34 **ברשות היחיד**, תולין, כלומר, אם תרומה הן, אין אוכלים אותם וגם
35 אין שורפים אותם. נמצא שלרבי שמעון באמת אין חילוק בין חבית
36 למקוה, ובשניהם יש ספק, והברייתא ששינו לגבי חבית שאינו אלא
37 ספק טבל שנויה כדעת רבי שמעון, והמשנה ששינו לגבי מקוה
38 שטהרות שנטבלו בו טמאות בתורת ודאי שנויה כדעת חכמים.

1 הדם במקור ואינו יכול להחזיק את כולו יוצא ממנו מעט מעט, וכבר
2 לפני כמה ימים התחיל לצאת הדם לפרוזדור והורעה חזקה, ויש
3 לטמאותה מספק.
4 מתרצת הגמרא: **התם** – שם לגבי חבית, **איכא תרתין לריעותא** – יש
5 שתי סיבות להחמיר, האחת, חזקת טבל של היין שהפריש עליו
6 מחבית זו, והשנייה, שהיין חומץ לפניך, אבל **הכא** – כאן לגבי נדה,
7 **איכא חדא לריעותא** – יש רק סיבה אחת לטמא את הטהרות,
8 שבאשה יש חיסרון מחמת שיש דם לפניך והורע חזקת טהרתה, אבל
9 בטהרות שעסקה בהם אין ריעותא אחרת, ואם אתה מעמידם על
10 חזקתם בחזקת טהרתם הם, ולכן לשמאי אינה טמאה למפרע כלל.
11 נתבאר במשניות שהובאו לעיל, שבמקוה מחמירים למפרע בתורת
12 ודאי, ובחבית מחמירים רק בתורת ספק. עד כאן נתבאר טעם החילוק
13 ביניהם לנדה. עתה דנה הגמרא מה ההבדל בין מקוה לחבית. מקשה
14 הגמרא: **ורמי חבית אמרנה** – והקשה מדין 'חבית' על דין 'מקוה',
15 **מאי שנא הכא** – מה שונה כאן לגבי מקוה שהטהרות שנעשו על
16 גביו טמאות למפרע בנדאי, ו**מאי שנא הכא** – ומה שונה כאן לגבי
17 חבית שדין היין טבל רק **מקפיק**, הרי בשתיים יש 'תרתין לריעותא',
18 במקוה יש את 'חזקת הטומאה' ו'הרי חסר לפניך', ובחבית יש את
19 'חזקת הטבל' ו'הרי חומץ לפניך'.